

N:o 106.

Af Herr **A. W. Westerdal**: *Om underdånig skrifvelse, rörande nedsättning eller upphörande af den i reglementet för folkskolelärares enke- och pupillkassa för lärarne stadgade årsafgift till kassan m. m.*

I Kongl. Maj:ts nådiga reglemente för folkskolelärares enke- och pupillkassa af den 15 Oktober 1875 stadgas, att hvarje lärarinna, som efter den 1 Januari 1877 erhåller ordinarie folkskolelärare-tjänst, för hvilken skoldistriktet är delaktigt i folkskolelärares pensionsinrättning, skall vara delägare i nämnda enke- och pupillkassa, med skyldighet att, så länge hon är i tjänst, i årsafgift till kassan erlægga $1\frac{2}{3}$ procent af den lön, hvarefter hennes pension i folkskolelärares pensionsinrättning beräknas, och efter det hon frånträdt tjänsten med pension $1\frac{1}{4}$ procent af samma lön.

Mot denna skyldighet svarar endast den rättighet att, i fall hon affider såsom lärarinna eller såsom pensionär i folkskolelärares pensionsinrättning och dervid efterlemnar minderåriga barn, dessa erhålla pension ur kassan intill fyllda 16 år, äfvensom att, i fall något barn skulle vara af sinnes- eller kroppssjukdom eller lyte oförmöget till arbete, skall sådant barn kunna under uppgifna vilkor erhålla understöd ur kassan äfven efter nämnda ålder.

Denna rättighet torde i och för sig vara allt för ringa vid jemförelse med de stadgade årsafgifterna. Ja, den visar sig till och med i de allra flesta fall vara alldeles illusorisk, emedan lärarinnor sällan qvarstå i skolans tjänst sedan de blifvit gifta, och om de äfven sjelfva önska att såsom gifta behålla sina tjänster, möter icke sällan betänklighet hos skolråden att behålla dem, emedan de anse dem icke kunna med odeladt intresse egna sig åt utöfningen af lärarekallet, sedan de fått eget hem och egen familj att vårda och tänka på. Fördenskull synes det ock vara allt skäl att antingen väsentligen nedsätta deras afgifter till enke- och pupillkassan, eller ock all-

deles befria dem ifrån desamma. Men om detta finnes billigt, så är nödvändigt, i fall de skola bibehålla sina rättigheter i kassan, att denna genom motsvarande förhöjning i statsbidraget hålles skadeslös för den minskning i inkomster, densamma genom en dylik nedsättning af lärarinnornas årsafgifter får vidkännas. Som emellertid denna förhöjning icke af mig kan till beloppet uppgifvas, anser jag Riksdagen nu endast böra hos Kongl. Maj:t anmäla förhållandet, på det att Kongl. Maj:t må efter verkställd utredning hos Riksdagen göra framställning i ämnet.

Till äfventyrs torde man anse, att folkskolelärarinnorna sjelfva borde i underdånighet inför Konungen anmäla sina önskningsar; men såsom spridda öfver hela landet och saknande lämpligt tillfälle till det sammanträffande, som för åvägabringande af petition i ämnet är af nöden, har jag, från flera håll dertill uppmanad, ansett mig oförhindrad framställa saken i fråga; och vågar jag alltså, med åberopande af hvad här ofvan blifvit anfördt, vördsamast föreslå,

att Riksdagen, med uttalande af den åsigt, att den i reglementet för folkskolelärarnes enke- och pupillkassa för lärarinna stadgade årsafgift till kassan må väsentligen nedsättas eller helt och hållet upphävas, och att statens bidrag till kassan i stället må i motsvarande mån förhöjas, måtte hos Kongl. Maj:t anhålla, det Han täcktes efter sakens utredning inkomma till Riksdagen med det förslag, hvartill omständigheterna kunna föranleda.

Stockholm den 26 Januari 1878.

A. W. Westerdal.
